

27.3.2019 jh

Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33
00023 Valtioneuvosto

STM/473/2019

Lausunto Rakennustyön turvallisuutta koskevien säännösten uudistamisesta

Pyydettyinä lausuntonaan Rakennuskonepäälliköt ry esittää asiakohdassa mainitusta lausuntopyynnöstä seuraavaa:

Rakennuskonepäälliköt r.y. on vuonna 1985 perustettu yhdistys, jossa on noin 300 jäsentä. Jäsenistömme toimii rakennuskonealalla rakennusliikkeissä, rakennuskoneiden myynti-, vuokraus- ja valmistustehtävissä, kuntien teknisissä johtotehtävissä, teollisuuslaitoksissa, rakennusalan järjestöissä, vakuutusyhtiöissä sekä tutkimus- ja tarkastuslaitoksissa. Yhdistykseen kuuluu lisäksi useita yritysjäseniä. Kannanotossamme emme rajoitu pelkästään koneiden ja laitteiden käytön turvallisuuteen, sillä rakennustyömaiden koko toiminta heijastuu myös koneiden ja laitteiden käytöstä saatuun vuokraus- ja kunnossapitopalautteeseen.

Yleisenä kantanamme on, että rakennustyön turvallisuutta koskevat säännökset ovat toimineet keskeisiltä osiltaan riittävän hyvin. Ongelma on ollut lähinnä yksittäistapausten tulkinnat.

Hankkeemme ovat osoittaneet, että rakentamiseen liittyy oleellisena osana suurten materiaalmäärien liikuttelua ja nostamista. Niihin on aina pyritty käyttämään apuvälineinä erilaisia siirto- ja nostolaitteita. Toinen tärkeä ryhmä ovat telineet ja muotit. Niitä tarvitaan rakentamisessa niin ennen kuin nyt. Viime aikoina ovat yleistyneet turvallisuuteen, ergonomiaan ja ympäristöystävällisyyteen liittyvät vaatimukset. Työmaalla tehdyn rakennustyön kustannukset ovat nousseet yli 35 prosenttia vuodesta 2000. Vastaava nousu konetyön kustannuksissa on vain vajaa 5 prosenttia. Rakennuskoneiden edullinen kustannuskehitys merkitsee sitä, että koneiden käytön lisäämisellä on mahdollisuus hillitä rakennuskustannusten nousua. Lisäksi koneiden suorituskyky ja ominaisuudet paranevat, vaikka hinta laskee. Rakennustyön turvallisuutta koskeva asetus kuitenkin kuvaa edelleen tilannetta, missä yksittäisillä rakennusliikkeillä oli vain omaa yritystä palveleva kalusto sekä kalustokeskus ja siihen keräytynyt kalusto sekä sen käyttöturvallisuuden valvonta. Tällöin se ei riittävästi tue kehitystä ja kaluston turvallista huoltoa sekä käyttöä, missä kalustohallinto niin pienten kuin suurtenkin rakennustyömaiden osalla tukeutuu pääasiassa ammattimaiseen kalustohallintoon ja vuokraukseen.

Rakennushankkeen toteutusmuodot ovat muuttuneet ja kehittyneet siitä, kun rakennustyötä koskevat viranomaismääräykset on säädetty. Vuoden 2009 säädökset noudattavat suurelta osin 90-luvun alussa säädettyjä rakennuttajaa koskevia määräyksiä. Kuitenkin rakennuttaja voi olla projektijohtototeutusmuotoisissa hankkeissa keskeisten rakennustyömaata koskevien kalustohankintojen määrittelijä tai tilaaja, kun esimerkiksi teetätetään erillisurakalla ennen varsinaista rakennusurakka ja päätoteuttajan nimeämistä maarakennus- tai asbestipurkuurakka. Rakennuttajan huolehtimisvelvollisuus ei esimerkiksi tunnista työturvallisuuslain

RAKENNUSKONE- PÄÄLLIKÖT r.y.

sisältöä ”työssä käytettävien koneiden, työvälineiden ja muiden laitteiden käyttöä ja suunnittelua”, vaikka säännöksen 7 §:ssä vastaavasti viitataan maankäyttö- ja rakennuslain velvoitteisiin rakennuksen teknisten järjestelmien suunnittelusta.

Nykyisessä rakennustyö turvallisuutta koskevassa asetuksessa on vailla selkeää sisältöä torninostureita koskevia pykälä, jotka on nykyisessä esitysmuodossaan suoraa kopiota eurooppalaisten EN-standardien yleistä sisältöä kuvaavista teksteistä. Esimerkiksi 23 § Torninosturin ohjaamon ergonomiaa sekä ilmanvaihtoa- ja lämmityslaitetta koskeva pykälä. Ja vastaavasti asetuksen 24 §:n säännös. Ne eivät anna mitään olennaista lisää tämän asetuksen tai työvälineiden käyttöä koskevan asetuksen sisältöön, varsinkin kun torninosturikanta on uudistunut viime vuosikymmenen aikana.

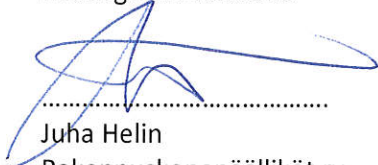
Eurooppalaiseen standardointiin liittyviä tai yleensä standardin omaisia tuotekuvauksia ei tulisi esittää asetuksessa. Tällainen säännös on esimerkiksi 66 §:n työpukkeja koskevat lisävaatimukset, mikä on johtanut käytännössä millimetrimittojen tarkasteluun turvallisuusarviointin sijasta. Vastaavan laista ristiriitaa on 32 §:n A-tikassäännöksen soveltaminen muiden teollisuuden alojen työntekijöiden tultua työskentelemään rakennustyömaalla. Tikassäännöksiä päällekkäisyyksiä ja uusimisen tarvetta tulisikin tarkastella yksittäisiä pykälä laajemmin.

Korkealla työskentelyä koskevia säännöksiä on Valtioneuvoston asetuksessa työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta, samaa asiaa käsitellään myös tässä rakennustyön turvallisuutta käsittelevässä asetuksessa. Vaikka mahdollisten päällekkäisyyksien kannalta tulkinna tulisi olla selkeää, että turvallisuutta koskevista säännöksistä tulee ristiriitatilanteessa pyrkiä soveltaa työntekijän turvallisuuden kannalta edullisinta säännöstä. Kuitenkin rakennushankkeissa, joissa on runsaasti sähkö-, tele- ja laiteasennusta, on esiintynyt epäselvyyttä siitä kenen tehtäviin ja missä vaiheessa nostinten ja muitten koneiden viikoittaiset tarkastukset kuuluvat.

Lopuksi toteamme, vaikka rakennuskoneista ja laitteista johtuvat tapaturmat ovat vähentyneet, niin niiden vastuulliseen käyttöön liittyy edelleen ammattitutkinnoista, perehdyttämisestä ja opastamisesta huolimatta onnettomuuksia. Yhdistyksemme pyrkii myös omalla tekemisellämme vaikuttamaan rakennustyömaitten turvallisuuteen.

Kunnioittavasti

Helsingissä 27.3.2019

Juha Helin
Rakennuskonepäälliköt ry
puheenjohtaja

juha.helin@lambertsson.com
Lambertsson Oy
Karvaamokuja 2 A
00380 Helsinki

Tommi Lyytinen
Rakennuskonepäälliköt ry
varapuheenjohtaja

tommi.lyytinen@skanska.fi
Skanska Rakennuskone Oy
Hirvitie 5
01900 Nurmijärvi